
VKP(b):n XIII KONFERENSSI¹

tammikuun 16—18 pnä 1924

*Venäjän kommunistisen puolueen
(bolshevikkien) kolmastoista
konferenssi.
Buletiini. M., 1924*

1. ALUSTUS PUOLUERAKENNUSTYÖN LÄHIMMISTÄ TEHTÄVISTÄ

tammikuun 17 pnä

Toverit! Väittelykokouksissa meidän puhujamme aloittavat tavallisesti kysymyksen historiasta: kuinka heräsi kysymys puolueen sisäisestä demokratiasta, kuka ensimmäisenä sanoi A, kuka sen jälkeen virkkoi B j.n.e. Olen sitä mieltä, että tuo menetelmä ei kelpaa meille, sillä se synnyttää riitaisuusaineksia ja keskinäisiä syyttämisiä eikä anna mitään kunnollista. Arvelen, että on paljon parempi, kun aloitamme kysymyksestä, kuinka puolue otti vastaan Politbyroon päätöslauselman demokratiasta², sen, jonka Keskuskomitean täysistunto sitten vahvisti.

Minun on todettava, että tämä päätöslauselma on tietääkseni ainoa päätöslauselma puolueemme koko historiassa, joka demokratiaa koskevasta kysymyksestä käydyn kiihkeän väittelyn jälkeen on saanut osakseen koko puolueen täydellisen, sanoisin: kirjaimellisesti yksimielisen hyväksymisen. Eivät edes oppositiossa olevat järjestöt ja solut, jotka mielialaltaan olivat yleensä puolueen enemmistöä ja Keskuskomiteaa vastaan,—eivät edes ne, kaikesta riidanaiheen löytämisen halustaan huolimatta, ole löytäneet sellaiseen

aihetta ja perustaa, ja nämä järjestöt ja solut, tunnustaen puolueen sisäistä demokratiaa koskevan Politbyroon päätöslauselman perusajatukset oikeiksi, yrittivät päätöslauselmissaan tavallisesti erota jotenkin muista järjestöistä lisäämällä niihin jonkinlaisen loppukaneetin, esimerkiksi tällaisen: niin, teillä on kaikki hyvin, mutta älkää loukatko Trotskia; tai vielä näin: teillä on kaikki oikein, mutta olette myöhästyneet hieman, olisi ollut hyvä tehdä tämä kaikki ennemmin. Minä en herätä tässä kysymystä siitä, kuka ketä loukkaa. Arvelen, että jos asia tutkitaan perinpohjin, niin voi osoittautua, että tunnettu sananparsi Tit Titytshistä sopii aika tarkasti Trotskiin: „Kuka sinua, Tit Titytsh, loukkaa? Sinähän itse loukkaat jokaista“. (Naurua.) Mutta sanoin jo, etten lähde tarkastelemaan tätä kysymystä. Vieläpä oletan, että joku todellakin loukkaa Trotskia. Mutta onko kysymys siitä? Mitä periaatteellista on loukkaamiskysymyksessä? Kysymyshän on päätöslauselman periaatteellisesta puolesta eikä siitä, kuka on ketä loukannut. Tällä haluan sanoa, että eivät edes räikeästi ja suorasukaisesti oppositiossa olevat solut ja järjestökään, eivät edes nekään ole rohjenneet esittää mitään periaatteellista Keskuskomitean Politbyroon ja Keskuskontrollikomitean Puhemiehistön päätöslauselmaa vastaan. Totean tämän tosiasiana tähdentääkseni vielä kerran sitä, että puolueemme koko historiasta on vaikea löytää toista sellaista tapausta, jolloin päätöslauselma, joka on käynyt kiihkeän väittelyn tulen ja myrskyn läpi, olisi saanut osakseen kirjaimellisesti koko puolueen eikä vain puolueen enemmistön näin yksimielisen hyväksymisen.

Teen tästä kaksi johtopäätöstä. Ensimmäinen johtopäätös on se, että Politbyroon ja Keskuskontrollikomitean päätöslauselma vastaa siis täydellisesti puolueen tarpeita ja vaatimuksia tällä hetkellä. Ja toinen johtopäätös on se, että puolue siis suoriutuu tästä väittelystä, jota on käyty puolueen sisäistä demokratiaa koskevasta kysymyksestä, vahvistuneena ja entistä lujemmin yhteenliittyneenä. Tämä johtopäätös lyö niin sanoakseni suoraan otsaan niitä ulkomaisia pahanonnetoivottajiamme, jotka ovat jo kauan hieruskelleet käsiään väittelymme johdosta luullen, että väittelyn tuloksena puolueemme heikkenee ja valta hajoaa.

Minä en lähde puhumaan laajemmin puolueen sisäisen demokratian olemuksesta. Tämän demokratian perustat on esitetty päätöslauselmassa, koko puolue on väitellyt päätöslauselmasta kaikinpuolisesti, — miksi toistaisin tässä vielä samaa? Sanon vain sen, että laajaa ja täydellistä demokratiaa ei ilmeisesti tule olemaan. Ilmeistä on, että tämä demokratia tulee olemaan demokratiaa niissä puitteissa, jotka X, XI ja XII edustajakokous ovat hahmoitelleet. Te tiedätte hyvin, mitkä nämä puitteet ovat, ja siksi en käy tässä kertaamaan. En ryhdy puhumaan laajemmin myöskään siitä, että perustakeena puolueen sisäisen demokratian tulemiselle puolueemme lihaksi ja vereksi on se, että kohotetaan puoluejoukkojen aktiivisuutta ja tietoisuutta. Myös tästä on päätöslauselmassamme sanottu kyllin yksityiskohtaisesti.

Siirryn kysymykseen, kuinka meillä eräät toverit ja eräät järjestöt muuttavat demokratiakysymyksen fetishiksi, pitävät sitä jonain absoluuttisena, ajasta ja paikasta riippumattomana. Haluan tällä sanoa, että

demokratia ei ole jotain kaikkia aikoja ja ehtoja varten määrättyä, sillä on ajankohtia, jolloin sen toteuttaminen ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista. Jotta se, tämä puolueen sisäinen demokratia, kävisi mahdolliseksi, tarvitaan kaksi ehtoa tai kaksi ryhmää ehtoja, sisäisiä ja ulkoisia, joiden puuttuessa on turhaa puhua demokratiasta.

Ensinnäkin on välttämätöntä, että teollisuus kehittyisi, että työväenluokan aineellinen asema ei huononiisi, että työväenluokka kasvaisi määrällisesti, että työväenluokan sivistystaso kohoaisi ja että työväenluokka kasvaisi myös laadullisesti. On välttämätöntä, että puolue työväenluokan etujoukkona myöskin kasvaisi, ennen kaikkea laadullisesti ja ennen kaikkea maan proletaarisista aineksista. Nämä sisäistä luonnetta olevat ehdot ovat ehdottoman välttämättömiä, jotta voitaisiin asettaa kysymys puolueen sisäisen demokratian todellisesta eikä paperilla olevasta toteuttamisesta.

Mutta nämä ehdot yksistään eivät riitä. Minä jo sanoin, että on vielä toinen ryhmä ehtoja, ulkoista luonnetta olevia ehtoja, joita vailla demokratia puolueen sisällä on mahdoton. Tarkoitin määrättyjä kansainvälisiä ehtoja, jotka suuremmassa tai pienemmässä määrin turvaavat rauhan, rauhallisen kehityksen, jota ilman demokratia puolueen sisällä ei ole ajateltavissa. Toisin sanoen, jos kimppuumme hyökätään ja meidän pitää ase kädessä puolustaa maatamme, niin demokratiasta ei voi olla puhuttakaan, sillä se pitää panna syrjään. Puolue mobilisoi itsensä, me siis militarisoimme sen, ja kysymys puolueen sisäisestä demokratiasta raukeaa itsestään.

Juuri tämän vuoksi olen sitä mieltä, että demokratiaa on käsiteltävä olosuhteista riippuen, että puolueen sisäistä demokratiaa koskevissa kysymyksissä ei saa olla fetishismiä, sillä puolueen sisäisen demokratian toteuttaminen, kuten näette, on riippuvainen ajan ja paikan konkreettisista ehdoista kysymyksessä-olevana ajankohtana.

Ettei olisi enää liiallista kiihkoilua ja perusteettomia syytöksiä, minun on muistutettava myös niistä esteistä, joita puolueen edessä on demokratian toteuttamisessa, — esteistä, jotka haittaavat demokratian toteuttamista vieläpä silloinkin, kun ovat olemassa molemmat edellähahmotellut otolliset perusehdot, sisäiset ja ulkoiset. Toverit, näitä esteitä on olemassa, ne vaikuttavat suuresti puolueetyöhömmе, eikä minulla ole oikeutta vaieta niistä. Mitä nämä esteet ovat?

Näitä esteitä, toverit, on ensinnäkin se, että työntekijäimme erään osan mielissä on vielä entisen sotakauden jätteitä, jolloin meidän puolueemme oli militarisoitu, — jätteitä, jotka synnyttävät eräitä sellaisia epämarxilaisia mielipiteitä, että puolueemme ei muka ole vireätoiminen elimistö, joka elää itsenäistä aatteellista ja käytännöllistä elämää, vaan jonkinlainen alimpien, keskinkertaisten ja ylimpien laitosten systeemi. Tämä ehdottomasti epämarxilainen mielipide ei tosin ole vielä saanut missään täydellistä muotoa, sitä ei ole missään täydellisenä ilmaistu, mutta tämän mielipiteen aineksia elää puolue tehtävissä olevien työntekijäimme erään osan mielissä, ja ne estävät heitä toteuttamasta johdonmukaisesti puolueen sisäistä demokratiaa. Juuri tämän vuoksi on taistelu tällaisia mielipiteitä vastaan, taistelu sotakauden jätteitä

vastaan niin keskuksessa kuin paikkakunnillakin puolueen päiväjärjestyksessä oleva tehtävä.

Toisena esteenä puolueen demokratian toteuttamisen tiellä on byrokraattisen valtiokoneiston painostus puoluekoneistoon, meidän puolueytyöntekijöihimme. Tämän suuren koneiston painostus puolueytyöntekijöihimme ei ole aina huomattavissa eikä aina pistä silmään, mutta se ei lakkaa hetkeksikään. Tämä suuren byrokraattisen valtiokoneiston painostus tuntuu lopulta siinä, että kokonainen joukko työntekijöitämme sekä keskuksessa että paikkakunnilla, useinkin tahtomattaan ja aivan tietämättään, poikkeavat puolueen sisäisestä demokratiasta, siltä linjalta, jonka he uskovat olevan oikean, mutta jota he usein eivät kykene toteuttamaan loppuun asti. Te voitte kuvitella mielesänne vähintään miljoonan toimitsijaa käsittävän byrokraattisen valtiokoneiston, joka on pantu kokoon suurimmalta osaltaan puolueelle vieraista aineksista, ja meidän puoluekoneistomme, jossa ei ole enempää kuin 20—30 tuhatta henkilöä, joiden tehtävänä on alistaa valtiokoneisto puolueelle, sosialisoida valtiokoneisto. Minkä arvoinen on meidän valtiokoneistomme ilman puolueen tukea? Ilman puoluekoneistomme apua ja tukea sillä on valitettavasti vähän arvoa. Ja joka kerta, kun puoluekoneistomme ojentaa koskettimiaan valtiosuunnitelman kaikille aloille, sen täytyy usein sopeuttaa puolueytyönsä näissä elimissä valtiolaitosten linjan mukaisesti. Konkreettisesti: puolueen on työskenneltävä työväenluokan valistamiseksi poliittisesti, työväenluokan tietoisuuden syventämiseksi, mutta samaan aikaan pitää koota elintarvikevero, toteuttaa määrätty kamppailu, sillä ilman kamppailua, ilman

puolueen apua valtiolaitokset eivät pysty täyttämään tehtäväänsä. Ja tässä työntekijämme joutuvat kahden tulen väliin, toisaalta on välttämätöntä oikaista vanhaan tapaan toimivien valtiolaitosten työn linjaa, ja toisaalta on välttämätöntä säilyttää yhteys työläisten kanssa. Ja tässä he usein itse byrokratisoituvat.

Sellainen on toinen este, jota on vaikea voittaa, mutta joka on voitettava hinnalla millä hyvänsä, jotta voitaisiin helpottaa puolueen sisäisen demokratian toteuttamista.

Lopuksi on olemassa vielä kolmas este, joka on demokratian toteuttamisen tiellä, — se on hyvin monien järjestöjemme ja solujemme alhainen sivistystaso, erikoisesti reunamaissa (tarkoitukseni ei ole loukata niitä), mikä estää puoluejärjestöjämme toteuttamasta puolueen sisäistä demokratiaa täydellisesti. Te tiedätte, että demokratiaa varten on solujemme jäsenillä ja järjestöillämme yleensä oltava vissi vähimmäismäärä sivistystä ja käytettävissämme pitää olla vissi vähimmäismäärä aktiivisia työntekijöitä, joita voidaan valita ja panna toimipaikoille. Mutta jos järjestössä ei ole tätä aktiivisten työntekijäin vähimmäismäärää, jos itse järjestön sivistystaso on alhainen, — niin mikä silloin neuvoksi? Luonnollista on, että tällöin on poikettava demokratiasta, turvauduttava toimihenkilöiden nimittämiseen j.n.e.

Sellaisia ovat esteet, jotka ovat olleet ja tulevat vieläkin olemaan tiellämme ja jotka meidän on voitettava voidaksemme toteuttaa puolueen sisäisen demokratian kunnollisesti ja täydellisesti.

Näistä esteistä, jotka ovat tiellämme, ja niistä ulkoisista ja sisäisistä ehdoista, joiden puuttuessa

demokratia muuttuu tyhjäksi demagogiseksi fraasiksi, olen muistuttanut teille sen vuoksi, että eräät toverit tekevät demokratiakysymyksestä fetishin, absoluutin, arvellen, että demokratia on mahdollinen aina ja kaikenlaisissa oloissa ja että sen toteuttamisen esteenä on muka vain „koneistomiesten“ „paha“ tahto. Juuri tämän idealistisen katsantokannan vastapainoksi, joka ei ole meikäläinen, marxilainen eikä leniniläinen katsantokanta, minä muistutin teille, toverit, demokratian toteuttamisen ehdoista ja tällä hetkellä tiellämme olevista esteistä.

Voisinkin, toverit, päättää alustukseni tähän, mutta olen sitä mieltä, että meidän on tehtävä yhteenvedot väittelystä ja näistä yhteenvedoista eräitä johtopäätöksiä, joilla voi olla meille tärkeä merkitys. Voisin jakaa koko taistelumme väittelyn linjalla, demokratiaa koskevassa kysymyksessä, kolmeen vaiheeseen.

Ensimmäinen vaihe on se, kun oppositio hyökkäsi Keskuskomiteaa vastaan ja syytti tätä siitä, että kahden viime vuoden aikana, uuden talouspolitiikan aikana yleensä, Keskuskomitean koko linja on muka ollut väärä. Tämä vaihe oli ennen Polithyroon ja Keskuskontrollikomitean Puhemiehistön päätöslauselman julkaisemista. En ryhdy tässä puhumaan siitä, kuka siinä oli oikeassa ja kuka väärässä. Hyökkäilyt olivat ankaria ja, kuten tiedätte, ne eivät olleet aina perusteltuja. Se vain on selvää, että tämä vaihe voidaan luonnehtia opposition suurimpien hyökkäysten vaiheeksi Keskuskomiteaa vastaan.

Toinen vaihe alkoi Polithyroon ja Keskuskontrollikomitean päätöslauselman julkaisemisen jälkeen, jolloin opposition olisi pitänyt asettaa Keskuskomi-

tean päätöslauselman vastapainoksi jotain ehyttä ja konkreettista, mutta jolloin oppositiolla ei osoittautunut olevan mitään ehyttä enempää kuin konkreettista-kaan. Tämä oli Keskuskomitean ja opposition välisen suurimman lähentymisen vaihe. Asia oli nähtävästi päättymäisillään tai olisi voinut päättyä opposition jonkinlaiseen sovinnontekoon Keskuskomitean linjan kanssa. Muistan hyvin, kuinka Moskovassa, väittelytaistelun keskuksessa, Preobrazhenski esitti Pylväs-salissa pidetyssä istunnossa, muistaakseni joulukuun 12 p:nä, päätöslauselman, joka jostain syystä hylättiin, vaikka se erosi hyvin vähän Keskuskomitean päätöslauselmasta. Asiallisesti tuo päätöslauselma ei lainkaan eronnut Keskuskomitean päätöslauselmasta, eipä edes eräissä toisarvoisissakaan kohdissa. Ja silloin minusta näytti, ettei oikeastaan ole mitään, josta pitäisi edelleen kiistellä: on Keskuskomitean päätöslauselma, se tyydyttää kaikkia, ainakin yhdeksältä kymmenesosaltaan, itse oppositio nähtävästi tuntee tämän, ottaa sen varteen, ja ehkäpä me voimme näin tehdä lopun erimielisyyksistä. Tämä oli toinen, sovinnonteon vaihe.

Mutta sitten tuli kolmas vaihe. Tämän vaiheen aloitti Trotskin esiintyminen, hänen vetoamuksensa kaupunkipiireille, esiintyminen, joka kerralla hävitti sovintopyrkimykset ja käänsi kaikki ylösalaisin. Tämän Trotskin esiintymisen jälkeen alkoi puolueen mitä ankaramman sisäisen taistelun vaihe, taistelun, jota ei olisi ollut, ellei Trotski olisi esiintynyt kirjeellään seuraavana päivänä sen jälkeen, kun oli äänestänyt Politbyroon päätöslauselman puolesta. Te tiedätte, että Trotskin ensimmäistä esiintymistä seurasi toinen, toista kolmas, ja tämän johdosta taistelu kärjistyi yhä enemmän.

Näissä esiintymisissään, toverit, Trotski teki nähdäkseni ainakin kuusi vakavaa virhettä. Nämä virheet johtivat puolueen sisäisen taistelun kärjistymiseen. Siirryn erittelemään näitä virheitä.

Trotskin ensimmäinen virhe oli itse esiintyminen, artikkelin julkaiseminen seuraavana päivänä Keskuskomitean Politbyroon ja Keskuskontrollikomitean päätöslauselman julkaisemisen jälkeen, artikkelin, jota ei voida pitää muuna kuin Keskuskomitean päätöslauselmaa vastaan asetettuna ohjelmana. Minä toistan ja korostan, että se oli artikkeli, jota ei voida pitää muuna kuin Keskuskomitean yksimielisesti hyväksymää päätöslauselmaa vastaan asetettuna uutena ohjelmana. Ajatelkaahan vain, toverit: määrättynä päivänä kokoontuvat Politbyroo ja Keskuskontrollikomitean Puhemiehistö, asetetaan kysymys puolueen sisäistä demokratiaa koskevasta päätöslauselmasta, päätöslauselma hyväksytään yksimielisesti, ja jo heti päivän kuluttua tämän jälkeen, Keskuskomiteasta välittämättä, Keskuskomitean tahdosta huolimatta, Keskuskomitean ohitse lähetetään kaupunkipiireille Trotskin artikkeli, — uusi ohjelma, joka asettaa uudella tavalla kysymyksen koneistosta ja puolueesta, kaadereista ja nuorisosta, ryhmistä ja puolueen yhtenäisyydestä y.m., y.m., — ohjelma, johon koko oppositio yhtyy ja jonka se asettaa Keskuskomitean päätöslauselmaa vastaan. Tätä ei voida pitää muuna kuin itsensä asettamisena Keskuskomiteaa vastaan. Tämä on Trotskin puolelta itsensä avointa ja räikeää asettamista koko Keskuskomiteaa vastaan. Puolueen eteen nousi kysymys: onko meillä Keskuskomitea johtavana elimenä vai eikö sitä enää ole, onko olemassa Keskuskomitea,

jonka yksimielisiä päätöksiä tämän Keskuskomitean kaikki jäsenet pitävät arvossa, vai onko meillä vain yli-ihminen, joka on Keskuskomitean yläpuolella, yli-ihminen, jolle ei ole kirjoitettu lakia, joka voi sallia itselleen sen, että tänään äänestää Keskuskomitean päätöslauselman puolesta, mutta huomenna julkaisee ja asettaa tätä päätöslauselmaa vastaan uuden ohjelman? Toverit, ei voida vaatia työläisiltä puoluekuriin alistumista, jos yksi Keskuskomitean jäsenistä on avoimesti ja kaikkien nähden välittämättä Keskuskomiteasta ja sen yksimielisesti hyväksytystä päätöslauselmasta. Ei voida ottaa käytäntöön kahta kuria: toista työläisiä varten ja toista ylimyksiä varten. Kurin on oltava yksi.

Trotskin virhe onkin juuri siinä, että hän asetti itsensä Keskuskomiteaa vastaan ja on olevinaan yli-ihminen, joka on Keskuskomitean yläpuolella, sen lakien yläpuolella, sen päätösten yläpuolella, antaen siten puolueen eräälle tietylle osalle aiheen toiminnan aloittamiselle tämän Keskuskomitean nauttiman luottamuksen horjuttamiseksi.

Eräät toverit ovat ilmaisseet tyytymättömyyttä sen johdosta, että eräissä „Pravdan“ ja eräiden Keskuskomitean jäsenten kirjoituksissa on pantu merkille tämä Trotskin puoluevastainen teko. Toverit, vastaukseksi näille tovereille minun on sanottava, ettei mikään puolue voi pitää arvossa sellaista Keskuskomiteaa, joka tällaisena vaikeana ajankohtana ei ilmaise kykenevänsä puolustamaan puolueen kunniaa, kun yksi Keskuskomitean jäsen yrittää asettua koko Keskuskomitean yläpuolelle. Jos Keskuskomitea olisi vaieten sivuuttanut tuon Trotskin yrityksen, niin se

olisi merkinnyt Keskuskomitean moraalista itse-murhaa.

Toinen Trotskin tekemä virhe on siinä, että koko väittelyn ajan Trotski käyttäytyi kaksimielisesti, oli röyhkeästi välittämättä puolueen tahdosta, kun se halusi saada tietää hänen todellisen kantansa, ja yritti diplomaattisesti kieräillen päästä vastaamasta kysymykseen, jonka monet järjestöt olivat suoraan asettaneet: kenen puolella Trotski loppujen lopuksi on, — Keskuskomitean vaiko opposition puolella? Väittelyä ei käydä kieräilyä varten, vaan sitä varten, että puolueelle sanotaan suoraan ja miehuullisesti koko totuus, siten kuin Iljitsh sen tekee, siten kuin jokainen bolshevikki on velvollinen tekemään. Sanotaan, että Trotski on hyvin sairas. Olettakaamme, että hän on hyvin sairas. Mutta sairautensa aikana hän kirjoitti kolme artikkelia ja neljä uutta lukua tänään ilmestyneeseen kirjaseensa. Eikö ole selvää, että Trotskilla oli täysi mahdollisuus vastata hänelle kysymyksen tehneille järjestöille parilla rivillä, onko hän opposition puolesta vaiko oppositiota vastaan? Onko tarpeen todistella, että tämä monien järjestöjen tahdosta piittaamattomuus ei voinut olla kärjistämättä puolueen sisäistä taistelua.

Kolmas Trotskin tekemä virhe on siinä, että artikkeleissaan hän asetti puoluekoneiston puoluetta vastaan esittäen tunnuksen taistelusta „koneistomiehiä“ vastaan. Bolshevismi ei voi hyväksyä puolueen asettamista puoluekoneistoa vastaan. Mistä realisesti muodostuu meidän puoluekoneistomme? Puoluekoneisto — se on Keskuskomitea, aluekomiteat, läänikomiteat ja kihlakuntakomiteat. Ovatko ne puolueen alaisia? Tie-

tysti ovat, sillä 90% niiden kokoonpanosta puolue valitsee. He, jotka sanovat, että läänikomiteat on nimetty, eivät ole oikeassa. He ovat väärässä. Te tiedätte, toverit, että läänikomiteat meillä valitaan samoin kuin kihlakuntakomiteatkin, samoin kuin Keskuskomiteakin. Ne ovat puolueen alaisia. Mutta sen jälkeen, kun ne on valittu, niiden on johdettava työtä,—juuri siten on asia. Olisiko puolue työ mahdollista, ellei Keskuskomitea, sen jälkeen kun edustajakokous on sen valinnut, ellei läänikomitea, sen jälkeen kun läänikonferenssi on sen valinnut, elleivät Keskuskomitea ja läänikomiteat johtaisi työtä? Eihän meillä puolue työ olisi ilman sitä mahdollista. Sehän on jonkinlainen holtiton anarko-menshevistinen katsantokanta, joka kieltää puolue työ koko johtamisperiaatteen. Pelkään, että Trotski, jota en tietenkään aio panna samalle laudalle menshevikkien kanssa, antaa tällaisella puoluekoneiston ja puolueen vastakkainasettamisella eräille puolueemme kokemattomille aineksille sysäyksen asettua anarko-menshevistisen holtittomuuden ja organisaattorisen hajanaisuuden kannalle. Pelkään, että tämä Trotskin virhe saattaa vaaraan puolueemme kokemattomia jäseniä — koko puoluekoneistomme, koneiston, jota ilman puolueen olemassaolo on mahdoton.

Neljäs Trotskin tekemä virhe on siinä, että hän asetti nuorison puolueemme kaadereita vastaan, että hän esitti perustelemattoman syytöksen kaaderiemme rappeutumisesta. Trotski pani meidän puolueemme samalle laudalle Saksan sosialidemokraattien puolueen kanssa, esitti esimerkkejä siitä, kuinka eräät Marxin oppilaat, vanhat sosialidemokraatit, ovat rappeutuneet, ja teki siitä sellaisen johtopäätöksen, että meidän

puoluekaaderimme ovat samanlaisen rappeutumisvaaran edessä. Oikeastaan sietäisi nauraa sille, kuinka eräs Keskuskomitean jäsenistä, joka vielä hiljan taisteli yhdessä opportunistien ja menshevikkien kanssa bolshevismia vastaan, kuinka hän nyt, Neuvostovallan olemassaolon seitsemäntenä vuotena, yrittää väittää, joskin otaksuvassa muodossa, että puolueemme kaadereita, jotka ovat syntyneet, kasvaneet ja lujittuneet taistelussa menshevismia ja opportunistia vastaan, että näitä kaadereita muka uhkaa rappeutumisen vaara. Toistan, että tällaiselle yritykselle sietäisi nauraa. Mutta kun tätä väitettä ei ole esitetty tavallisena aikana, vaan väittelyn aikana, ja kun meillä on tässä kysymys eräänlaisesta kaaderien, jotka voivat rappeutua, ja nuorison, joka on muka vapaa tai melkein vapaa tällaisesta vaarasta, vastakkainasettamisesta, niin tämä olemukseltaan naurettava ja kevytmielinen otaksuma voi saada ja on jo saanut määrätynlaisen käytännöllisen merkityksen. Juuri tämän vuoksi ajattelen, että meidän on viivähdettävä tässä kysymyksessä.

Toisinaan sanotaan, että vanhuksia pitää kunnioittaa, koska he ovat eläneet kauemmin kuin nuoret, koska he tietävät enemmän ja antavat parempia neuvoja. Minun on sanottava, toverit, että sellainen käsitys on aivan väärä. Ei ole kunnioitettava jokaista vanhusta, eikä meille ole tärkeää kaikenlainen kokemus. Koko kysymys on siitä, minkälainen tuo kokemus on. Saksan sosialidemokratialla on omat kaaderinsa, hyvin kokeneet kaaderit: Scheidemann, Noske, Wels y. m., mitä kokeneimmat kaaderit, jotka ovat tulleet taistelussa mestareiksi... Mutta mitä vastaan käydyssä taistelussa? Ketä vastaan käydyssä taiste-

lussa? Koko kysymys on siinä, minkälainen on tuo kokemus. Siellä kaaderit kasvoivat taistelussa vallankumouksellisuutta vastaan, taistelussa proletariaatin diktatuuria vastaan eikä sen puolesta. Tuo kokemus on valtava, mutta se on kielteistä kokemusta. Nuoriso on velvollinen, toverit, lyömään rikki, hajottamaan tuon kokemuksen ja ajamaan ulos sellaiset vanhukset. Siellä, Saksan sosialidemokratiassa, jossa nuoriso on vapaa vallankumouksellisuutta vastaan käydyn taistelun kokemuksesta, siellä tuo nuoriso on lähempänä vallankumouksellisuutta eli lähempänä marxilaisuutta kuin vanhat kaaderit, joita painaa proletariaatin vallankumouksellista henkeä vastaan käydyn taistelun kokemus, joita painaa opportunistin puolesta vallankumouksellisuutta vastaan käydyn taistelun kokemus. Tuollaisia kaadereita on lyötävä, ja meidän koko myötätuntomme on oltava sen nuorison puolella, joka, toistan vielä, on vapaa tuosta vallankumouksellisuutta vastaan käydyn taistelun kokemuksesta ja joka sen vuoksi omaksuu sitä helpommin proletariaatin diktatuurin puolesta opportunistia vastaan käytävän taistelun uudet tavat ja menetelmät. Minulle on ymmärrettävää tämä kysymyksen asettaminen siellä, Saksassa. Jos Trotski olisi puhunut Saksan sosialidemokratiasta ja sellaisen puolueen kaadereista, niin minä allekirjoitaisin tuon väitteen kaksin käsin. Mutta meillähän on puhe toisesta puolueesta—kommunistisesta puolueesta, bolshevikkien puolueesta, jonka kaaderit syntyivät taistelussa opportunistia vastaan, jotka lujittuivat taistelussa opportunistia vastaan, jotka kasvoivat ja ottivat vallan käsiinsä taistelussa imperialismia vastaan, taistelussa imperialismin kaikenlaisia

opportunistikäskyläisiä vastaan. Eikö ole selvää, että tässä meillä on kysymyksessä periaatteellinen ero? Kuinka voidaan panna samalle laudalle kaaderit, jotka ovat kasvaneet taistelussa vallankumouksellisuuden puolesta, kaaderit, jotka ovat käyneet taistelua vallankumouksellisuuden puolesta, kaaderit, jotka ovat tulleet valtaan taistelussa imperialismia vastaan, kaaderit, jotka horjuttavat maailman imperialismiin perustoja, kuinka voidaan nämä kaaderit, jos puhutaan rehellisesti ja vilpittömästi,—kuinka voidaan nämä kaaderit panna samalle laudalle sellaisten kaaderien kanssa kuin Saksan sosialidemokratia, joka ennen hieroi ystävyyttä Wilhelmin kanssa työväenluokkaa vastaan, joka nyt hieroo ystävyyttä Seecktin kanssa ja joka syntyi ja lujittui taisteluissa proletariaatin vallankumouksellista henkeä vastaan,—kuinka nämä periaatteellisesti erilaiset kaaderit voidaan panna samalle laudalle, kuinka ne voidaan sekoittaa toisiinsa? Onko vaikea ymmärtää, että näiden kaaderien välinen kuilu on ylipääsemätön? Onko vaikea ymmärtää, että tämän Trotskin karkean vilpistelyn, tämän karkean sekoittamisen tarkoituksena on meidän vallankumouksellisten kaaderiemme, meidän puolueemme ydinjoukon arvovallan horjuttaminen? Eikö ole selvää, että tämä vilpistely saattoi vain nostaa kiihkoa ja kärjistää puolueen sisäistä taistelua?

Viides Trotskin tekemä virhe on siinä, että kirjeissään hän antoi aiheen sekä antoi tunnuksen ojennuksen ottamisesta opiskelevan nuorison, tämän „puolueemme varmimman ilmapuntarin“ mukaan. „Nuoriso on puolueen varmin ilmapuntari, joka reagoi kaikkein jyrkimmin puoluebyrokratismiin“, hän sanoo ensim-

mäisessä kirjoituksessaan. Ja ettei olisi epäilystä siitä, mistä nuorisosta on puhe, Trotski lisää toisessa kirjjeessään: „Kuten olemme nähneet, erikoisen herkästi byrokratismiin reagoi opiskeleva nuoriso“. Jos otetaan lähtökohdaksi tämä ehdottomasti väärä, teoreettisesti virheellinen ja käytännöllisesti vahingollinen väite, niin on mentävä pitemmälle ja annettava tunnus: „Enemmän opiskelevaa nuorisoa puolueeseemme, leveämmäksi puolueemme ovet opiskelevalle nuorisolle“.

Tähän asti on asia ollut niin, että me olemme ojentautuneet puolueemme proletaarisen sektorin mukaan ja sanoneet: leveämmäksi puolueemme ovet proletaarisille aineksille, kasvakoon puolueemme proletaariselta osaltaan. Trotski kääntää nyt tämän formulaa ylösalaisin.

Sivistyneistöä ja työläisiä koskeva kysymys puolueessamme ei ole meille uusi. Se oli esillä jo puolueemme II edustajakokouksessa, kun käsiteltiin sääntöjen ensimmäisen pykälän sanamuotoa puolueen jäsenyydestä. On tunnettua, että Martov vaati silloin puolueen puitteiden laajentamista epäproletaarisia aineksia varten asettuen toveri Leniniä vastaan, joka vaati epäproletaaristen ainesten puolueeseen pääsyn päättäväistä rajoittamista. Myöhemmin, puolueemme III edustajakokouksessa, tämä kysymys nousee jälleen esille uudella voimalla. Muistan, kuinka toveri Lenin asetti siellä jyrkästi kysymyksen työläisistä ja intelligenteistä puolueessamme. Toveri Lenin sanoi siitä silloin seuraavaa:

„Täällä mainittiin siitä, että hajoitustyön johdossa ovat tavallisesti olleet intelligentit. Tämä maininta on hyvin tärkeä, mutta

se ei ratkaise kysymystä... Olen sitä mieltä, että asiaa täytyy tarkastella laajemmasta näkökulmasta. Työläisten ottaminen komiteoihin ei ole vain kasvatuksellinen, vaan se on myöskin poliittinen tehtävä. Työläisillä on luokkavaistoa, ja vähäisenkin poliittisen tottumuksen saatuaan työläisistä tulee verrattain nopeasti lujia sosialidemokraatteja. Minä kannattaisin lujasti sitä, että komiteoissamme olisi jokaista kahta intelligenttiä kohti 8 työläistä" (kts. VII osa, s. 282).

Näin oli kysymys jo vuonna 1905. Siitä lähtien on tämä toveri Leninin ohje ollut meille johtavana periaatteena puoluerakennustyössä. Mutta nyt Trotski ehdottaa meille tosiasiallisesti erontekemistä bolshevismin organisatoorisesta linjasta.

Ja lopuksi Trotskin kuudes virhe, joka on se, että hän julistaa ryhmittymävapautta. Niin, ryhmittymävapautta! Muistan, kuinka me jo siinä alavaliokunnassa, joka laati päätöslauselmaluonnosta demokratiasta, kiistelimme Trotskin kanssa ryhmittymistä ja ryhmistä (fraktioista). Trotski ei vastustanut ryhmien kieltämistä, mutta puolusti päättäväisesti ajatusta ryhmittymien sallimisesta puolueen sisällä. Samalla kannalla on oppositio. Tämä väki ei nähtävästi ymmärrä, että ryhmittymävapauden sallimisella he avaavat takaportin mjasnikovilaisille aineksille antaen niille mahdollisuuden helpommin pettää puoluetta ja esittää ryhmän (fraktion) ryhmittymänä. Sillä minkälainen ero on ryhmittymän ja ryhmän välillä? Vain ulkonainen. Kuvatun ryhmäkuntalaisuuden ryhmittymän kaltaiseksi Lenin määrittelee sen seuraavalla tavalla:

„Jo ennen puolueen yleistä väittelyä ammattiliitoista puolueessa ilmeni eräitä ryhmäkuntalaisuuden merkkejä, s. o. ryhmittymien syntymistä erikoisine ohjelmineen ja pyrkimyksineen jossain määrin sulkeutua ja luoda oma ryhmäkurinsa“ (kts. VKP(b):n X edustajakokouksen pikakirjoituspöytäkirja, s. 309).

Kuten huomaatte, asiallisesti tässä ei ole mitään eroa fraktion ja ryhmittymän välillä. Kun oppositio muodosti täällä, Moskovassa, erikoisen, Serebrjakovin johtaman byroon ja lähetti puhujiaan velvoittaen heidät esiintymään määrättyissä kokouksissa, määrättyllä tavalla vastustamaan, ja kun oppositiolaisten oli taistelun kulussa pakko perääntyä ja he muuttivat komennon mukaan päätöslauselmiaan, niin siinä oli tietysti sekä ryhmittymä että ryhmäkuri. Tämä ei ole ryhmä, sanovat he. Mutta mikä on silloin ryhmä, — selittäköön Preobrazhenski sen. Trotskin esiintymiset, hänen kirjeensä ja hänen kirjoituksensa sukupolvista ja ryhmistä sysäävät puoluetta siihen, että puolue sietäisi sisällään ryhmittymiä. Se on ryhmien ja ennen kaikkea Trotskin ryhmän legalisoimisen yritys.

Trotski väittää, että ryhmittymät syntyvät Keskuskomitean byrokraattisen komennon vuoksi, että ellei meillä olisi byrokraattista komentoa, niin ei olisi ryhmittymiäkään. Tämä on epämarxilainen katsantokanta, toverit. Meillä syntyy ja tulee syntymään ryhmittymiä sen vuoksi, että meillä on maassamme mitä erilaisimpia talousmuotoja — sosialismin itumuodoista keskiaikaisuuteen saakka. Tämä ensinnäkin. Edelleen, meillä on uusi talouspolitiikka, s.o. me olemme sallineet kapitalismia, yksityispääoman uudelleensyntymistä ja vastaavien aatteiden uudelleensyntymistä, jotka tunkeutuvat puolueeseen. Tämä toiseksi. Ja kolmanneksi sen vuoksi, että puolue on meillä pantu kokoon kolmesta osasta: puolueessa on työläisiä, on talonpoikia ja on intelligenttejä. Sellaisia ovat syyt, kun kysymys otetaan marxilaisesti, syyt, jotka vetävät puolueesta määrätynlaisia aineksia ryhmittymien

muodostamiseen, jotka meidän täytyy toisinaan karsia kirurgisia toimenpiteitä käyttäen ja toisinaan taas hajoittaa väittelyjärjestyksessä aatteellisin keinoin.

Tässä ei ole kysymys komennosta. Jos meillä olisi mitä vapain komento, niin ryhmittymiä olisi paljon enemmän. Siis syy ei ole komennossa, vaan niissä oloissa, joiden puitteissa me elämme, oloissa, jotka maassamme vallitsevat, itse puolueen kehityksen oloissa.

Jos me tällaisessa tilanteessa, tällaisessa monimutkaisessa tilanteessa vielä sallimme ryhmittymät, niin me saatamme puolueen turmioon, muutamme sen yhtenäisestä ja lujasta järjestöstä ryhmien ja fraktioiden liitoksi, jotka neuvottelevat keskenään ja järjestävät tilapäisiä yhteenliittymiä ja sopimuksia. Se ei tule olemaan puolue, vaan puolueen hajoaminen. Bolshhevikit eivät ole milloinkaan, eivät edes hetkeäkään pitäneet puoluetta muuna kuin yhtenäisenä, yhdestä kappaleesta veistettynä järjestönä, jolla on yksi tahto ja joka yhdistää toiminnassaan kaikki ajatusvivahteet käytännöllisten tekojen yhteen virtaan.

Mutta se, mitä Trotski ehdottaa, on syvästi virheellistä, se on ristiriidassa bolshevististen järjestöperiaatteiden kanssa ja johtaa kiertämättömästi puolueen hajoamiseen, sen tekemiseen hauraaksi ja hölläksi, yhtenäisen puolueen muuttamiseen ryhmien federatioksi. Meille, ollessamme kapitalististen valtioiden ympäröiminä, on tarpeen ei vain yhtenäinen, ei vain lujasti yhteentaottu, vaan todella teräksinen puolue, joka kykenee kestämään proletariaatin vihollisten rynnistyksen, kykenee johtamaan työläiset ratkaisevaan taisteluun.

Minkälaisia ovat tulokset?

Ensimmäinen tulos on se, että me annoimme konkreettisen ja määritellyn päätöslauselman tämän väitteen tuloksista, että sanoimme: me emme voi sietää ryhmittymiä ja ryhmiä, puolueen on oltava yhtenäinen, ehjä, puoluetta ei saa panna vastakkain koneiston kanssa, ei saa jaaritella kaaderien rappeutumisen vaarasta, sillä nämä kaaderit ovat vallankumouksellisia, ei saa etsiä rakoja näiden vallankumouksellisten kaaderien ja nuorison väliltä, joka kulkee käsi kädessä näiden kaaderien kanssa ja tulee edelleenkin kulkemaan siten.

Meillä on myöskin eräitä myönteisiä johtopäätöksiä. Ensimmäinen ja tärkein johtopäätös on se, että puolueen on vastaisuudessa suuntauduttava ja ojentauduttava täydellisesti puolueemme proletaarisen sektorin mukaan, että on vaikeutettava ja supistettava ei-proletaaristen ainesten puolueeseen pääsyä tai suljettava se kokonaan ja avattava ovet avarammiksi proletaarisille aineksille.

Mitä tulee ryhmittymiin ja ryhmiin, niin olen sitä mieltä, että on tullut aika, jolloin meidän on saatettava julkisuuteen puolueen yhtenäisyyttä koskevan päätöslauselman se kohta, joka hyväksyttiin toveri Leninin ehdotuksesta puolueemme X edustajakokouksessa ja jota ei oltu tarkoitettu julkaistavaksi. Puolueen jäsenet ovat unohtaneet tämän kohdan. Pelkään pahoin, etteivät kaikki muista sitä. Tämän kohdan, joka on tähän asti ollut salainen, on nyt tultava julkiseksi ja saatava paikkansa siinä päätöslauselmassa, jonka me hyväksymme väitteen tuloksia koskevasta kysymyksestä. Jos sallitte, niin luen sen. Siinä sanotaan:

„Jotta voitaisiin toteuttaa tiukkaa kuria puolueen sisällä ja kaikessa neuvostotyössä ja saada aikaan mahdollisimman suuri

yhtenäisyys, poistaen kaikenlaisen ryhmäkuntalaisuuden, edustajakokous valtuuttaa Keskuskomitean soveltamaan kurin rikkomisen tai ryhmäkuntalaisuuden henkiinherättämisen tai sallimisen tapauksessa (tapauksissa) kaikkia puoluerangaistuksia aina puolueesta erottamiseen asti ja Keskuskomitean jäsenten suhteen — siirtämään heidät varajäseniksi ja äärimmäisessä tapauksessa erottamaan puolueesta. Tällaisen äärimmäisen toimenpiteen soveltamisen ehtona (Keskuskomitean jäseniin, Keskuskomitean varajäseniin ja Keskuskontrollikomitean jäseniin) täytyy olla Keskuskomitean täysistunnon koollekutsuminen kutsumalla siihen kaikki Keskuskomitean varajäsenet ja kaikki Keskuskontrollikomitean jäsenet. Jos tällainen puolueen vastuunalaisimpain johtajain yleinen kokous $\frac{2}{3}$ äänten enemmistöllä katsoo välttämättömäksi Keskuskomitean jäsenen siirtämisen varajäseneksi tai puolueesta erottamisen, niin sellainen toimenpide on toteutettava viipymättä.“

Olen sitä mieltä, että meidän on otettava tämä kohta väittelyn tuloksia koskevaan päätöslauselmaan ja tehtävä se julkiseksi.

Lopuksi eräs kysymys, jonka oppositio tämän tästä esittää ja johon se nähtävästi ei saa aina tyydyttävää vastausta. Kenen mielialoja me, oppositio, sitten ilmaiseemme?— kysyvät he usein. Olen sitä mieltä, että oppositio ilmaisee puolueemme ei-proletaarisen sektorin mielialoja. Olen sitä mieltä, että oppositio, vaikkei se ehkä sitä tajuakaan, ehkä vasten tahtoaan, on puolueemme ei-proletaaristen ainesten mielialojen tahdoton ilmaisija. Olen sitä mieltä, että hillittömällä agitatiollaan demokratian puolesta, josta oppositio usein tekee absoluutin ja fetishin, se päästää valloilleen pikkuporvarillista vaistovaraisuutta.

Ovatko teille tunnettuja sellaisten tovereiden kuin opiskelijain Martynovin, Kazarjanin y.m. mielialat? Oletteko te lukeneet „Pravdasta“ Hodorovskin pakkinan, jossa hän esitti lainauksia näiden tovereiden

puheista? Tässä on esimerkiksi Martynovin puhe (hän on kuulemma puolueen jäsen): „meidän asiamme on päättää, mutta Keskuskomitean asia on panna täytäntöön ja vähemmän järkeillä“. Tässä on puhe Liikenneasiain kansankomissariaatin korkeakoulun solusta. Mutta meillä on puolueessa, toverit, ainakin 50 tuhatta solua; jos kaikki solut tulevat suhtautumaan Keskuskomiteaan sillä tavalla, että solujen asia on päättää ja Keskuskomitean asiana on olla järkeilemättä, niin pelkään, ettei meillä synny milloinkaan minkäänlaista päätöstä. Mistä Martynoveilla on tuollaisia mielialoja? Mitä proletaarista siinä on? Ja Martynovit ovat opposition puolesta, ottakaa se huomioon. Onko Martynovin ja Trotskin välillä eroa? Ero on vain siinä, että Trotski alkoi hyökkäyksen puoluekoneistoa vastaan, mutta Martynov nujertaa sen lopullisesti.

Ja tässä on teille toinen korkeakoululainen, Kazarjan, joka myöskin kuuluu olevan puolueen jäsen. „Mikä meillä on“, kysyy hän, „proletariaatin diktatuuri vai kompuolueen diktatuuri proletariaatin yli?“. Näin puhuu, toverit, ei menshevikki Martov, vaan „kommunisti“ Kazarjan. Ero Trotskin ja Kazarjanin välillä on vain siinä, että Trotskin mukaan kaaderit rappeutuvat, mutta Kazarjanin mukaan täytyy kaaderit ajaa ulos, sillä hänen mielestään ne istuvat proletariaatin niskassa.

Kysyn: kenen mielialoja ilmaisevat Martynovit ja Kazarjanit? Proletariaatinko? Ei tietenkään. Kenen sitten? Puolueen ja maan ei-proletaaristen ainesten mielialoja. Onko se sattuma, että nämä ei-proletaaristen mielialojen ilmaisijat äänestävät opposition puolesta? Ei, se ei ole sattuma. (Suosionosoituksia.)

2. LOPPULAUSUNTO

tammikuun 18 pnä

Sanoin jo alustuksessa, etten haluaisi kosketella kysymyksen historiaa, etten haluaisi tehdä sitä sen vuoksi, että se tuo riitaisuusaineeksi, kuten sanoin, ja keskinäisiä syytöksiä. Mutta kun kerran Preobrazhenski sitä tahtoo, koska hän sitä vaatii, niin olen valmis tekemään myönnytyksen ja sanomaan pari sanaa puolueen sisäistä demokratiaa koskevan kysymyksen historiasta.

Kuinka Keskuskomiteassa heräsi kysymys puolueen sisäisestä demokratiasta? Se heräsi ensi kerran syyskuussa Keskuskomitean täysistunnossa, heräsi tuotantolaitoksilla sattuneiden selkkausten yhteydessä ja sen eräiden puolue- ja ammattiliittojärjestöjen joukoista irtaantuneisuuden vuoksi, jonka me silloin paljastimme. Keskuskomitea tuli silloin johtopäätöksen, että tämä asia on vakava, että puolueessa on kertynyt epäkohtia, että on muodostettava erikoinen arvovaltainen komissio, joka ottaisi selvän tästä asiasta, tutkisi kaikki seikat ja esittäisi konkreettisia ehdotuksia tilanteen parantamiseksi puolueessa. Samaa on sanottava menekkipulasta, „saksista“. Sekä kysy-

mysten asettaminen että puolueen sisäistä tilaa ja „saksia“ tutkivan komission valinta tapahtui ilman opposition minkäänlaista osanottoa. Missä oli silloin oppositio? Ellen erehdy, niin Preobrazhenski oli silloin Krimillä, Sapronov Kislovodskissa, Trotski lopeteli Kislovodskissa kirjoituksiaan taiteesta ja hankkiutui matkustamaan Moskovaan. Keskuskomitea asetti tämän kysymyksen istunnossaan jo ennen heidän saapumistaan. Tultuaan valmiille he eivät puuttuneet asiaan sanallakaan, eivät esittäneet ainoatakaan vastaväitettä Keskuskomitean suunnitelmaa vastaan. Toveri Dzierzhynski teki läänikomiteain sihteerien neuvottelukokouksessa syyskuussa selostuksen puolue-tilanteesta. Vakuutan, että syyskuun täysistunnossa enempiä kuin sihteerien neuvottelukokouksessakaan nykyiset opposition jäsenet eivät ainoallakaan sanalla vihjanneet „ankarasta talouspulasta“ tai „puolueen kriisistä“ ja „demokratiasta“.

Kuten huomaatte, kysymykset demokratiasta ja „saksista“ Keskuskomitea asetti itse, aloite oli täydellisesti Keskuskomitealla, ja opposition jäsenet vaikenivat, sillä heitä ei ollut läsnä.

Tämä oli niin sanoakseni ensimmäinen näytös, ensimmäinen vaihe kysymyksen historiassa.

Toinen näytös alkoi Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean lokakuun täysistunnosta. Kun oppositio näki, että asia haiskahti epäkohdilta puolueen sisällä, että Keskuskomitea on jo tarttunut tähän asiaan käsiksi, muodostanut komissioita ja, herra siitä varjeltoon, aloite jää Keskuskomitean käsiin, niin oppositio, Trotskin ollessa etunenässä, yritti, asetti tarkoitusperäkseen temmata Keskuskomitealta

aloitteen ja istahtaa demokratia-keppihevosen selkään, sillä tämä keppihevonen, kuten tunnettua, on rivakka, ja sillä voi yrittää ajaa Keskuskomitean sivu. Tällä pohjalla syntyivät ne asiakirjat, joista Preobrazhenski täällä laajasti puhui — neljänkymmenen kuuden asiakirja³ ja Trotskin kirje. Tuo sama Trotski, joka syyskuussa, muutamaa päivää ennen ryhmäkuntalaista esiintymistään, vaikeni täysistunnossa eikä ainakaan vastustanut Keskuskomitean päätöksiä, huomasikin yht'äkkiä kahden viikon kuluttua tämän jälkeen, että maa ja puolue ovat menossa perikatoon ja että hän, Trotski, tämä byrokraattien patriarkka, ei voi elää ilman demokratiaa.

Meistä oli hiukan huvittavaa kuulla puheita demokratiasta Trotskin suusta, sen saman Trotskin, joka puolueen X edustajakokouksessa vaati ammattiliittojen ravistelemista ylhäältäkäsien. Mutta me tiesimme, että X edustajakokouksen kauden Trotskin ja meidän päiviemme Trotskin välillä ei ole suurta eroa, sillä hän on nyt samoin kuin silloinkin leniniläisten kaadereiden ravistelemisen kannalla. Ero on vain siinä, että X edustajakokouksessa hän ravisteli leniniläisiä kaadereita ylhäältäkäsien ammattiliittojen alalla, mutta nyt hän ravistelee näitä samoja leniniläisiä kaadereita alhaaltakäsien puolueen alalla. Demokratia on tarpeen keppihevosenä, strategisena manööverinä. Siinä koko juttu.

Sillä jos oppositio olisi todella halunnut auttaa asiaa, suhtautua kysymykseen asiallisesti, toverillisesti, niin sen olisi pitänyt esittää lausuntonsa ennen kaikkea syyskuun täysistunnon valitsemalle valiokunnalle ja sanoa esimerkiksi näin: „Me olemme sitä mieltä, että

teidän työnne on epätyydyttävää, me vaadimme, että teidän toimintanne tulokset tiedoitetaan Politbyroolle ja kutsutaan koolle Keskuskomitean täysistunto, jolle meillä on esitettävänä omat uudet ehdotuksemme" j.n.e. Ja jos komissiot eivät olisi heitä kuunnelleet tai jos Politbyroo ei olisi heitä kuunnellut, jos se olisi jättänyt huomiotta opposition mielipiteen tai kieltäytynyt kutsumasta koolle täysistuntoa Trotskin ja yleensä opposition ehdotusten käsittelemiseksi, niin silloin, ja vain silloin, oppositiolla olisi ollut täysi oikeus esiintyä suoraan, Keskuskomitean ohi, vetoomuksella puolueen jäsenille ja sanoa puolueelle: „Maa on perikadon partaalla, taluspula laajenee, puolue tuhoutuu, me ehdotimme Keskuskomitean komissioille näiden kysymysten käsittelemistä, mutta ne kieltäytyivät kuuntelemasta meitä, me yritimme kääntyä Politbyroon puoleen, mutta siitä ei ollut mitään tulosta, meidän on nyt pakko vedota puolueeseen, jotta puolue itse tarttuisi käsiksi asiaan“. Olen varma siitä, että puolue olisi vastannut tähän: „Niin, nämä ovat vallankumouksellisia asiassa, sillä he asettavat asian olemuksen sen muotoa korkeammalle“.

Mutta menettelikö oppositio näin? Yrittikö se edes kertaakaan pistäytyä Keskuskomitean komissioissa ehdotuksineen? Aikoiko se ja yrittikö se asettaa ja ratkaista kysymykset Keskuskomitean tai sen elinten puitteissa? Ei, sellaista yritystä oppositio ei tehnyt. Ilmeisesti opposition tarkoituksena ei ollut parantaa puolueen sisäistä tilaa, auttaa puoluetta taloudellisen tilanteen parantamisessa, vaan ehättää Keskuskomitean komissioiden ja täysistunnon edelle, siepata Keskuskomitealta aloite, istahtaa demokratia-keppi-

hevosen selkään ja nostaa melu, ennen kuin on myöhäistä, yrittääkseen horjuttaa Keskuskomitean nauttimaa luottamusta. Oppositio kiiruhti näköjään luomaan „asiakirjoja“ Keskuskomiteaa vastaan Trotskin kirjeen ja neljänkymmenen kuuden ilmoituksen muodossa, jotta sitten olisi voitu viedä ne sverdlovilaisille, kaupunkipiireihin ja sanoa, että he, oppositio, ovat demokratian kannalla, talouden parantamisen kannalla, mutta Keskuskomitea on esteenä, että tarvitaan apua Keskuskomiteaa vastaan j.n.e.

Sellaisia ovat tosiasiat.

Minä vaadin, että Preobrazhenski kumoaisi nämä minun väitteeni. Minä vaadin, että hän kumoaisi ne edes lehdistössä. Kumotkoon Preobrazhenski sen tosiasian, että Keskuskomitean täysistunto muodosti komissiot syyskuussa ilman oppositiota, ennen opposition esiintymistä. Kumotkoon Preobrazhenski sen tosiasian, ettei Trotski eivätkä muutkaan oppositiolaiset yrittäneet tulla ehdotuksineen näihin komissioihin. Kumotkoon Preobrazhenski sen tosiasian, että oppositio oli tietoinen näiden komissioiden olemassaolosta, että se ei halunnut huomioida niiden toimintaa, että se ei yrittänyt ratkaista kysymystä Keskuskomitean puitteissa.

Juuri tämän vuoksi, kun Preobrazhenski ja Trotski sanoivat lokakuussa täysistunnossa, että he haluavat pelastaa puolueen demokratian avulla, mutta Keskuskomitea on sokea eikä näe mitään, Keskuskomitea teki heistä pilaa ja sanoi: ei, toverit, me, Keskuskomitea, olemme täydellisesti demokratian kannalla, mutta teidän demokratiaanne me emme usko, sillä olemme sitä mieltä, että teidän „demokratianne“ on

Keskuskomiteaa vastaan suunnattu strateginen liike, jonka teidän ryhmäkuntalaisuutenne on sanellut.

Minkälaisen päätöksen Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnot tekivät silloin puolueen sisäisen demokratian kysymyksestä? Ne tekivät seuraavanlaisen päätöksen:

„Täysistunnot hyväksyvät täydellisesti Politbyroon oikeaan aikaan viitoittaman suunnan puolueen sisäiseen demokratiaan, samoin myöskin Politbyroon ehdotuksen taistelun voimistamisesta liiallisuuksia ja uuden talouspolitiikan puolueen eräisiin aineksiin tekemää rappeuttavaa vaikutusta vastaan.

Täysistunnot velvoittavat Politbyroon tekemään kaiken välttämättömän Politbyroon ja syyskuun täysistunnon asettamien komissioiden työn jouduttamiseksi: 1) „saksien“, 2) työpalkka-, 3) puolueen sisäisen tilan komissiot.

Suunniteltuaan tarpeelliset toimenpiteet näiden kysymysten alalla Politbyroon on alettava toteuttaa niitä viipymättä käytännössä ja tehtävä siitä selostus Keskuskomitean seuraavassa täysistunnossa“.

Eräässä Keskuskomitealle kirjoittamassaan kirjeessä Trotski sanoo, että lokakuun täysistunto oli „koneistobyrokraattisen suunnan korkein ilmaus“. Eikö ole selvää, että tämä Trotskin väite on Keskuskomitean parhaamista? Vain päästään pyörälle mennyt ja ryhmäkuntalaisuuden sokaisema ihminen voi julkaistun asiakirjan jälkeen sanoa, että lokakuun täysistunto oli byrokraattismin korkein ilmaus.

Entä mitä Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnot päättivät silloin Trotskin ja neljäkymmenen kuuden „demokraattisista“ manöveerauksista? Ne päättivät seuraavaa:

„Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnot 10 puoluejärjestön edustajain kanssa katsovat Trotskin esiintymisen

tällä mitä vastuunalaisimmalla ajankohdalla, jota kansainvälinen vallankumous ja puolue nykyään elävät, suureksi poliittiseksi virheeksi, erikoisesti siksi, että Trotskin Politbyroota vastaan suuntaama hyökkäys on saanut objektiivisesti ryhmäkuntasiintymisen luonteen, joka uhkaa puolueen yhtenäisyyttä ja aiheuttaa puoluekriisiä. Täysistunnot toteavat ikäväkseen, että koskettelemiensa kysymysten asettamisen tieksi Trotski on valinnut kääntymisen yksityisten puolueen jäsenten puoleen sen ainoan sallittavan tien asemesta, jonka mukaan nämä kysymykset olisi ensin pitänyt asettaa käsiteltäväksi kollegioissa, joiden jäsen Trotski on.

Trotskin valitsema tie oli signaalina ryhmäkuntalaiseen ryhmittymiseen (neljäkymmenen kuuden ilmoitus).

Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnot ja 10 puoluejärjestön edustajat tuomitsevat jyrkästi 46:n ilmoituksen ryhmäkuntalaisen hajoituspolitiikan askeleeksi, joka on saanut tuollaisen luonteen ehkä tämän ilmoituksen allekirjoittaneiden tahdosta huolimatta. Tuo ilmoitus uhkaa saattaa koko puolue-elämän lähikuukausien ajaksi puolueen sisäisen taistelun ilmapiiriin ja siten heikentää puoluetta ajankohdalla, joka on mitä vastuunalaisin kansainvälisen vallankumouksen kohtalolle“.

Kuten näette, toverit, edellämainitut tosiasiat kumoavat jyrkästi sen tilannekuvan, jonka Preobrazhenski täällä esitti.

Kolmantena näytöksenä eli vaiheena kysymyksen historiassa on lokakuun täysistunnon jälkeinen kausi. Lokakuun täysistunto päätti velvoittaa Politbyroon ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin yksimielisen työn turvaamiseksi. Minun on sanottava, toverit, että lokakuun jälkeisenä kautena me ryhdyimme kaikkiin toimenpiteisiin, jotta olisi saatu aikaan yhteistyö Trotskin kanssa, vaikkakin on tunnustettava, että tämä tehtävä ei suinkaan ole helpoimpia. Meillä oli kaksi yksityisneuvottelua Trotskin kanssa, me tarkastelimme kaikki taloutta ja puoluetta koskevat kysymykset, ja

tällöin me tulimme määrättyihin johtopäätöksiin, jotka eivät aiheuttaneet minkäänlaisia erimielisyyksiä. Näiden yksityisneuvottelujen ja Politbyroon sisäisen yhteistyön järjestämisen yritysten jatkona oli, kuten jo eilen tiedoitin, kolmimiehisen alavaliokunnan muodostaminen. Tämä alavaliokunta juuri laatikin sen päätöslauselmaluonnoksen, josta tuli sitten Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean päätöslauselma demokratiasta.

Siten oli asia.

Meistä näytti, että sen jälkeen, kun päätöslauselma on hyväksytty yksimielisesti, ei ole enää syytä kiistoihin eikä ole syytä puolueen sisäiseen taisteluun. Ja niin se asiallisesti olikin aina Trotskin uuteen esiintymiseen saakka hänen kääntyessään kaupunkipiirien puoleen. Mutta Trotskin esiintyminen seuraavana päivänä Keskuskomitean päätöslauselman julkaisemisen jälkeen Keskuskomiteasta välittämättä ja Keskuskomitean ylitse pilasi koko asian, muutti tilanteen perinpohjaisesti ja heitti puolueen takaisin, uusiin kiistoihin, uuteen taisteluun, vielä kärkevämpään kuin aikaisemmin. Sanotaan, että Keskuskomitean olisi pitänyt kieltää Trotskin artikkelin julkaiseminen. Se olisi ollut väärin, toverit. Se olisi ollut Keskuskomitean puolelta mitä vaarallisin askel. Koettakaapa kieltää Trotskin kirjoituksen julkaiseminen, joka on jo saatettu julkisuuteen Moskovon kaupunkipiireissä! Keskuskomitea ei voinut ottaa sellaista harkitsematonta askelta.

Sellainen on kysymyksen historia.

Edelläsanoitusta näkyy, että oppositiolla ei ollut kysymyksessä niinkään paljon demokratia kuin

demokratia-aatteen käyttäminen Keskuskomitean horjuttamiseksi, että kun on kysymyksessä oppositio, niin me emme ole tekemisissä sellaisen väen kanssa, joka haluaa auttaa puoluetta, vaan ryhmän kanssa, joka väijyi Keskuskomiteaa: „ehkäpä se muka tekee virheen, lyö tilaisuuden laimin, ja silloin me kolhaisemme sitä“. Se juuri onkin fraktio, kun jokin puolueen jäsenten ryhmä väijyy nurkan takana puolueen keskuslaitoksia voidakseen keinotella joko kadolla tai tshervonetsin kurssin alenemisella tahi puolueen muilla vaikeuksilla ja voidakseen sitten rynnätä nurkan takaa, väijytyksestään esiin ja kolhaista puoluetta päähän. Niin, Keskuskomitea oli lokakuussa oikeassa sanoessaan teille, toverit oppositiolaiset, että demokratia ja puolueen väijyminen on kaksi eri asiaa, että demokratia ja demokratiasta nostetun hälinän käyttäminen puolueen enemmistöä vastaan on kaksi eri asiaa.

Sellainen, Preobrazhenski, on kysymyksen historia, josta en aikonut täällä puhua, mutta josta minun oli teidän itsepintaiseen vaatimukseenne myöntyen kuitenkin puhuttava.

Oppositio on ottanut tavakseen ylistää toveri Leniniä nerokkaista nerokkaimmaksi mieheksi. Pelkään, että tuo ylistäminen ei ole vilpittöntä, vaan että siinäkin piilee strateginen juoni: hälinällä toveri Leninin nerokkuudesta he haluavat peittää loittonemistaan Leninistä ja korostaa samalla hänen oppilaidensa heikkoutta. Tietysti, kenpä sitten, ellemme me, toveri Leninin oppilaat, ymmärtäisi sitä, että toveri Lenin on nerokkaista nerokkain ja että sellaisia miehiä syntyy vain kerran sadoissa vuosissa. Mutta sallikaa kysyä teiltä,

Preobrazhenski, miksi te olitte Brestin rauhan kysymyksessä eri mieltä tämän nerokkaimman miehen kanssa? Miksi te hylkäsitte tämän nerokkaimman miehen vaikealla hetkellä, ettekä kuunnellut häntä? Missä, minkälaisessa leirissä te silloin olitte?

Entä Saprionov, joka nyt petollisesti, farisealaisesti ylistelee toveri Leniniä, se samainen Saprionov, jolla riitti hävyttömyyttä nimittää toveri Leniniä eräässä edustajakokouksessa „sivistymättömäksi“ ja „oligarkiksi“! Miksi hän ei kannattanut nerokasta Leniniä esimerkiksi X edustajakokouksessa, miksi hän on aina vaikeina hetkinä osoittautunut olevan vastakkaisessa leirissä, jos hän todellakin on sitä mieltä, että toveri Lenin on nerokkaista nerokkain? Tietääkö Saprionov, että toveri Lenin, esittäessään X edustajakokoukselle päätöslauselman yhtenäisyydestä, jossa vaadittiin ryhmäkuntalaisten erottamista puolueesta, piti siinä silmällä muun muassa myös Saprionovia?

Tai vielä: miksi Preobrazhenski oli ei vain Brestin rauhan kaudella, vaan myöskin myöhemmin, ammattiliittoväittelyn kaudella, mitä nerokkaimman Leninin vastustajain leirissä? Oliko tuo kaikki sattuma? Eikö hän siinä ole jotakin lakimääräisyyttä? (Preobrazhenski: „Yritin toimia oman järkeni mukaan“.)

Se on hyvin kiitettävää, Preobrazhenski, että yrititte toimia oman järkenne mukaan. Mutta katsokaapa, mikä oli seurauksena: Brestin kysymyksessä te toimitte oman järkenne mukaan ja löitte kirveenne kiveen; sitten ammattiliittoväittelyn aikana te taaskin yrititte toimia oman järkenne mukaan ja taaskin löitte kirveenne kiveen; en tiedä, toimitteko te nyt oman vai vieraan järjen mukaan, mutta näyttää siltä, että

te olette taaskin lyönyt kirveenne kiveen. (Naurua.) Olen kuitenkin sitä mieltä, että jos Preobrazhenski toimisi nykyään enemmän oman järkensä mukaan kuin Trotskin järjen mukaan, järjen, joka on ilmaistu Trotskin lokakuun 8 p:nä päivätyssä kirjeessä, niin hän olisi lähempänä meitä kuin Trotskia.

Preobrazhenski moitti Keskuskomiteaa sanoen, että niin kauan kuin meidän johdossamme oli Iljitsh, ratkaistiin asiat ajoissa ja ilman myöhästymistä, sillä Iljitsh osasi havaita uudet tapahtumat jo ituina ja antaa tunnuksia, jotka kävivät tapahtumien edellä, mutta nyt, Iljitshin jälkeen, Keskuskomitea on nähkääs alkanut jäädä jälkeen tapahtumista. Mitä Preobrazhenski tällä tarkoittaa? Että Iljitsh on oppilaitaan korkeammalla? Mutta epäileeköhän sitä kukaan? Onkohan kellään epäilyä sen suhteen, että oppilaihinsa verrattuna Iljitsh on jättiläinen? Kun puhe on puolueen johtajasta, ei sanomalehtimiesjohtajasta, joka saa pinkoittain tervehdyksiä, vaan todellisesta johtajasta, niin meillä on yksi johtaja — toveri Lenin. Juuri tämän vuoksi meillä on usein sanottu, että nykyisissä oloissa, kun toveri Lenin on tilapäisesti poissa, on suuntauduttava kollegioon. Mitä tulee toveri Leninin oppilaisiin, niin voitaisiin viitata esimerkiksi Curzonin uhkavaatimukseen⁴ liittyneisiin tapauksiin, jotka olivat heille kokeena, tutkintona. Se seikka, että me suoriuduimme silloin vaikeuksista asiaa vahingoittamatta, osoittaa selvästi, että toveri Leninin oppilaat ovat jo yhtä ja toista oppineet opettajaltaan.

Preobrazhenski ei ole oikeassa väittäessään, että aikaisempina vuosina puolueemme ei jäänyt jälkeen tapahtumista. Hän ei ole oikeassa, sillä tuo väite on

tosiasiallisesti väärä ja teoreettisesti paikkansa pitämätön. Voidaan viitata moniin esimerkkeihin. Ottakaamme esimerkiksi Brestin rauha. Emmekö me myöhästyneet Brestin rauhan kysymyksessä? Eivätkö olleet tarpeen sellaiset tosiasiat kuin saksalaisten hyökkäys ja sotilaidemme yleinen pakeneminen, ennenkuin me vihdoinkin ymmärsimme rauhanteon välttämättömyyden? Rintaman luhistuminen, Hoffmannin hyökkäys⁵, hänen marssimisensa Pietarin edustalle, talonpoikain painostus meihin, — eivätkö kaikki nämä seikat olleet tarpeen ennenkuin me ymmärsimme, että kansainvälisen vallankumouksen vauhti ei ole niin nopea kuin me halusimme sen olevan, että meidän armeijamme ei ole niin vahva kuin me luulimme ja ettei talonpoikaisto ole niin kärsivällinen kuin eräät meistä luulivat, vaan että se haluaa rauhaa ja että se ottaa rauhan voimalla?

Tai ottakaamme esimerkki elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden lakkauttamisesta. Emmekö me myöhästyneet luovutusvelvollisuuden lakkauttamisessa? Eivätkö olleet tarpeen sellaiset tapahtumat kuin Kronstadt ja Tambov⁶ ennenkuin me ymmärsimme, että sotakommunismin oloissa ei voida pitemmälle elää? Eikö Iljitsh itse tunnustanut, että tällä rintamalla me kärsimme tappion, joka oli vakavampi kuin mikään tappio Denikinin- ja Koltshakin-vastaisella rintamalla?

Oliko se sattuma, että kaikissa näissä tapauksissa puolue jäi jälkeen tapahtumista, jonkinverran myöhästyi? Ei, se ei ollut sattuma. Siinä me olimme tekemisissä lakimääräisyyden kanssa. Ilmeistä on, että kun kerran tässä ei ole kysymys yleisistä teoreettisista

ennakkonäkemyksistä, vaan välittömästä käytännöllisestä johdosta, niin hallitsevan puolueen, ohjaksissa olevan ja päivän kysymyksissä askartelevan puolueen, on mahdoton heti huomata ja ottaa vaari syvällä elämässä tapahtuvista prosesseista, ja sitä varten, että puolue huomaisi nämä prosessit ja suuntautuisi niiden mukaisesti, on tarpeen sivultapäin tuleva sysäys ja näiden uusien prosessien määrätty kehitysaste. Juuri sen vuoksi puolueemme aikaisemmin jäi jonkinverran jälkeen tapahtumista ja tulee jäämään myös tulevaisuudessakin. Ja tässä ei ole lainkaan kysymys jälkeenjäämisestä, vaan siitä, että käsitetään tapahtumain merkitys, uusien prosessien merkitys ja sitten ohjataan niitä taitavasti yleisen kehityssuunnan mukaisesti. Juuri siten on kysymys, kun asioita tarkastellaan marxilaisen silmillä eikä ryhmäkuntalaisen silmillä, joka etsii kaikkialla syyllisiä.

Preobrazhenski on kuohuksissaan siitä, että Keskuskomitean edustajat puhuvat Trotskin poikkeamisista leninismistä. Hän on kuohuksissaan, mutta asiallisesti ei sanonut mitään vastaan eikä yleensääkään yrittänyt perustella suuttumustaan unohtaen, että suuttumus ei ole todiste. Niin, se on totta, että organisatiokysymyksissä Trotski poikkeaa leninismistä. Niin me olemme väittäneet ja väitämme edelleenkin. Tunnetut kirjoitukset „Pravdassa“ otsikolla „Alas ryhmäkuntalaisuus“, jotka ovat Buharinin kirjoittamia, ovat kokonaan omistetut Trotskin leninismistä poikkeamisten kysymykselle. Miksi Preobrazhenski ei esittänyt oleellisia vastaväitteitä näiden kirjoitusten perusajatuksia vastaan? Miksi Preobrazhenski ei yrittänyt tukea suuttumustaan perusteluilla tai perustelujen tapai-

silla? Sanoin eilen ja minun on toistettava se tänään, että Trotskin sellaiset edesottamukset kuin itsensä asettaminen Keskuskomiteaa vastaan, niiden monien järjestöjen tahdon huomiotta jättäminen, jotka vaativat Trotskilta selvää vastausta, puolueen asettaminen puoluekoneistoa vastaan, nuorison asettaminen puoluekaadereita vastaan, puolueen suuntaaminen opiskelevan nuorison mukaan ja ryhmittymävapauden julistaminen,— että tällaiset edesottamukset eivät sovi yhteen leninismin järjestöperiaatteiden kanssa. Miksi Preobrazhenski ei yrittänyt kumota tätä minun väitettäni?

Puhutaan Trotskin jahtaamisesta. Siitä puhuivat Preobrazhenski ja Radek. Toverit, minun on sanottava, että näiden tovereiden väitteet jahtaamisesta eivät ole lainkaan totuuden mukaisia. Palautan mielinne pari tosiasiaa, jotta voisitte tehdä päätelmiä asiasta. Ensimmäinen tosiasia — välikohtaus, joka sattui Keskuskomitean syyskuun täysistunnossa, jolloin Trotski vastaukseksi Keskuskomitean jäsenen Komarovin lausuntoon, että Keskuskomitean jäsenet eivät voi kieltäytyä täyttämästä Keskuskomitean päätöksiä, hypähti paikaltaan ja poistui täysistunnon istunnosta. Te muistatte, että Keskuskomitean täysistunto lähetti silloin Trotskin luo „lähetystön“ pyytämään häntä palaamaan täysistunnon istuntoon. Te muistatte, että Trotski kieltäytyi täyttämästä täysistunnon pyyntöä ilmaisten siten, ettei hän pienimmässäkään määrässä kunnioita omaa Keskuskomiteaansa.

Tai vielä sellainen tapaus, että Trotski kieltäytyy jyrkästi työskentelemästä neuvostovallan keskukselimissä, Työ- ja Puolustusneuvostossa ja Kansan-

komissaarien Neuvostossa huolimatta Keskuskomitean kahdesti tekemästä päätöksestä, että Trotski vihdoin ryhtyisi työhön neuvostoelimissä. Te tiedätte, ettei Trotski yrittänyt panna edes tikkua ristiin Keskuskomitean päätöksen täyttämiseksi. Todellakin, miksi Trotski ei voisi työskennellä Työ- ja Puolustusneuvostossa ja Kansankomissaarien Neuvostossa? Miksi Trotski, joka niin mielellään puhuu paljon suunnitelmasta, miksi hän ei voisi pistäytyä Valtion Suunnittelukomiteassamme? Voidaanko pitää normaalina sellaista asiaintilaa, kun Keskuskomitean jäsen ei välitä Keskuskomitean päätöksestä? Eivätkö nämä kaikki tosiasiat ole osoituksena siitä, että puheet jahtaamisesta ovat perätöntä juorua, että jos pitää syyttää jotakuta, niin syyttää pitää Trotskia itseään, jonka käyttäytymistä ei voida pitää muuna kuin Keskuskomitean pilkkaamisena?

Preobrazhenskin puheet demokratiasta ovat aivan väärä. Preobrazhenski asettaa kysymyksen näin: joko meillä on ryhmittymiä, ja silloin meillä on demokratia, tai te kiellätte ryhmittymät, ja silloin ei ole demokratiaa. Ryhmittymävapaus ja demokratia ovat hänellä erottamattomasti sidottu toisiinsa. Me emme käsitä demokratiaa siten. Me käsitämme demokratian puoluejoukkojen aktiivisuuden ja tietoisuuden kohottamiseksi, puoluejoukkojen järjestelmälliseksi vetämiseksi ei vain asioiden käsittelemiseen, vaan myöskin toiminnan johtamiseen. Ryhmittymävapaus, s. o. ryhmävapaus,—ne ovat yksi ja sama,—on pahe, joka uhkaa pirstoa puolueen ja muuttaa sen väittelyklubiksi. Te olette paljastanut itsenne, Preobrazhenski, sillä te puolustatte ryhmävapautta. Puoluejoukot käsit-

tävät demokratian sellaisten ehtojen luomiseksi, jotka turvaavat puolueen jäsenten aktiivisen osallistumisen maamme johtamiseen, mutta pari intelligenttiä oppositiosta käsittää asian siten, että oppositiolle pitäisi antaa mahdollisuus ryhmän muodostamiseen. Te olette paljastanut itsenne, Preobrazhenski.

Ja mistä teillä johtuu sellainen säikähdys puolueen yhtenäisyyttä koskevan seitsemännen pykälän suhteen, mitä pelottavaa siinä on? Seitsemännessä pykälässä sanotaan: „Jotta voitaisiin toteuttaa tiukkaa kuria puolueen sisällä ja kaikessa neuvostotyössä ja saada aikaan mahdollisimman suuri yhtenäisyys, poistaen kaikenlaisen ryhmäkuntalaisuuden“... Mutta vastustatteko te „tiukkaa kuria puolueen sisällä ja neuvostotyössä“, toverit oppositiolaiset, vastustatteko te kaikkea tätä? En todellakaan tiennyt, toverit, että te vastustatte sitä. Ja oletteko te, Sapronov ja Preobrazhenski, todellakin sitä vastaan, jotta saataisiin aikaan mahdollisimman suuri yhtenäisyys ja „ryhmäkuntalaisuuden poistaminen“? Sanokaa suoraan, — ehkäpä me teemme pieniä korjausehdotuksia. (Naurua.)

Edelleen: „Edustajakokous valtuuttaa Keskuskomitean soveltamaan puoluekurin rikkomisen tai ryhmäkuntalaisuuden henkiinherättämisen tapauksissa puoluerangaistuksia“... Pelkäätekö te tätäkin? Aiotteko te, Preobrazhenski, Radek ja Sapronov, tosiaankin rikkoa puoluekuria, herättää henkiin ryhmäkuntalaisuutta? Mutta jos te ette aio sitä tehdä, niin mitä pelkäämistä teillä on? Te paljastatte itsenne, toverit, sillä pakokauhulla, jonka valtaan te olette joutuneet. Ilmeistä on, että kun te kerran pelkäätte yhtenäisyydestä hyväksytyn päätöslauselman seitsemättä

pykälää, niin te olette ryhmäkuntalaisuuden kannalla, kurinrikkomisen kannalla, yhtenäisyyttä vastaan. Mutta jos te ette ole kaikkea tätä vastaan, niin mitä syytä teillä on pakokauhuun? Jos teidän omatuntonne on puhdas, jos te olette yhtenäisyyden puolesta ryhmäkuntalaisuutta vastaan ja kurin rikkomista vastaan, niin eikö ole selvää, että puolueen rankaiseva käsi ei kajoa teihin? Mitä pelkäämistä siinä on? (Ääni paikalta: „Mutta mitä varten te esitätte sen ottamista, jos se ei ole peloittava?“.)

Me muistutamme teille siitä. (Naurua, suosionosoituksia. Preobrazhenski: „Te peloittelette puoluetta“.)

Me peloittelemme ryhmäkuntalaisia emmekä puoluetta. Ajatteletteko te, Preobrazhenski, todellakin, että puolue ja ryhmäkuntalaiset ovat yksi ja sama? Ilmeistä on, että tässä älähtää se, johon kalikka kalahtaa. (Naurua.)

Edelleen: „Ja Keskuskomitean jäsenten suhteen — siirtämään heidät varajäseniksi ja äärimmäisessä tapauksessa erottamaan puolueesta. Tällaisen äärimmäisen toimenpiteen Keskuskomitean jäseniin, Keskuskomitean varajäseniin ja Keskuskontrollikomitean jäseniin soveltamisen ehtona täytyy olla Keskuskomitean täysistunnon koollekutsuminen“.

Mitä kammottavaa siinä on? Jos te ette ole ryhmäkuntalaisia, jos te olette ryhmittymävapautta vastaan, jos te olette yhtenäisyyden puolesta, niin teidän, toverit oppositiolaiset, pitää äänestää X edustajakokouksen päätöslauselman seitsemännen pykälän puolesta, sillä se on suunnattu yksinomaan ryhmäkuntalaisia vastaan, yksinomaan puolueen yhtenäisyyden, sen lujuu-

den ja kurin rikkojia vastaan. Eikö tämä ole selvää?

Siirryn Radekiin. On henkilöitä, joilla on kieli sitä varten, jotta he voisivat käyttää ja hallita sitä. He ovat tavallisia ihmisiä. Ja on henkilöitä, jotka itse ovat kielensä vallanalaisuudessa ja sen hallittavina. He ovat epätavallisia ihmisiä. Radek kuuluu tällaisiin epätavallisiin ihmisiin. Henkilö, jolla kieli ei ole sitä varten, että hän hallitsisi sitä, vaan sitä varten, että hän itse olisi oman kielensä vallanalaisuudessa, ei voi tietää, milloin ja mitä hänen kielensä tulee sanoneeksi. Jos teillä olisi ollut tilaisuus kuulla Radekin puheita eri kokouksissa, niin teitä hämmästyttäisi hänen tämänpäiväinen puheensa. Eräässä väittelykokouksessa Radek vakuutti, että kysymys puolueen sisäisestä demokratiasta on tyhjänpäiväinen kysymys, että hän, Radek, on oikeastaan demokratiaa vastaan, että oleellisesti kysymys ei ole nyt demokratiasta, vaan siitä, miten Keskuskomitea aikoo menettellä Trotskin suhteen. Toisessa väittelykokouksessa tämä samainen Radek sanoi, että demokratia puolueen sisällä ei ole tärkeä kysymys, mutta sensijaan demokratia Keskuskomitean sisällä — se on kaikkein tärkein asia, sillä hänen mielestään Keskuskomiteassa on muodostunut direktorio. Mutta tänään sama Radek silmänsä räpäyttämättä sanoo, että puolueen sisäinen demokratia on yhtä välttämätön kuin ilma ja vesi, sillä ilman demokratiaa ei kuulemma voida johtaa puoluetta. Kehen näistä kolmesta Radekista käskette uskoa, ensimmäiseen, toiseen vaiko kolmanteen? Mikä on takeena siitä, ettei Radek eli hänen kielensä esitä lähitulevaisuudessa uusia odottamattomia lausuntoja,

jotka kumoavat kaikki edelliset lausunnot? Voidaanko sellaiseen mieheen kuin Radekiin luottaa? Voidaanko tämän jälkeen antaa arvoa esimerkiksi sille Radekin väitteelle, että Boguslavski ja Antonov syrjäytettiin määrättyistä toimista „ryhmäkuntanäkökohtien“ vuoksi?

Boguslavskista minä jo puhuin, toverit... Mitä Antonov-Ovsejenkoon tulee, niin sallikaa minun ilmoittaa teille seuraavaa. Antonov erotettiin Työläisten ja Talonpoikain Punaisen Armeijan Poliittisesta Hallinnosta Keskuskomitean Organisaatiobyroon päätöksellä, jonka Keskuskomitean täysistunto vahvisti. Hänet erotettiin ennen kaikkea sen vuoksi, että hän lähetti kiertokirjeen sotakorkeakoulujen ja ilmaläivaston solujen konferenssista, jonka päiväjärjestyksenä oli kansainvälinen tilanne, puoluerakennustyö y. m., Keskuskomitean tietämättä ja sopimatta siitä sen kanssa, vaikka Antonov tiesi, että TTPA:n Poliittinen Hallinto toimii Keskuskomitean osaston oikeuksilla. Hänet erotettiin TTPA:n Poliittisesta Hallinnosta myös siksi, että hän lähetti kaikille armeijain soluille kiertokirjeen puolueen sisäisen demokratian soveltamisen muodoista vastoin Keskuskomitean tahtoa ja välittämättä Keskuskomitean varoituksesta, että tuo kiertokirje piti yhdenmukaistaa Keskuskomitean suunnitelmien kanssa. Hänet erotettiin vihdoin sen vuoksi, että hän lähetti Keskuskomitealle ja Keskuskontrollikomitealle sävyiltään aivan sopimattoman ja sisällöltään ehdottomasti sallimattoman kirjeen uhaten Keskuskomiteaa ja Keskuskontrollikomiteaa „riehantuneiden johtajain“ järjestykseen saattamisella.

Toverit! Oppositiolaisia voidaan ja pitää laskea toimipaikoille. Voidaan ja pitää sallia Keskuskomitean

osastojen johtajien puolelta tulevaa Keskuskomitean toiminnan arvostelua. Mutta ei saa sallia sitä, että Keskuskomitean osaston oikeuksilla toimivan TTPA:n Poliittisen Hallinnon johtaja kieltäytyy järjestelmällisesti asiallisen yhteyden järjestämisestä Keskuskomiteansa kanssa, ei saa sallia sitä, että vastuunalainen työntekijä loukkaa säädyllisyyden alkeellisimpia sääntöjä. Punaisen Armeijan kasvatusta ei saa uskoa sellaiselle toverille. Siten on asia Antonovin suhteen.

Lopuksi minun on sanottava muutama sana siitä, kenen mielialoja toverit oppositiolaiset esiintymisissään ilmaisevat. Minun on palattava Liikenneasiain kansankomissariaatin kurssien opiskelijain, tovereiden Kazarjanin ja Martynovin „tapaukseen“. Tämä „tapaus“ puhuu siitä, että korkeakoululaisten eräällä osalla eivät kaikki asiat ole hyvin, että puolueisuus on heillä siellä sisällä ehtinyt jo mädätä, että sisimmässään he ovat jo tehneet eron puolueesta, ja juuri siksi he äänestävät mielihyvin opposition puolesta. Suokaa anteeksi, toverit, mutta tällaisia puoluesuhteessa läpeensä turmeltuneita henkilöitä ei ole eikä voi ollakaan niiden joukossa, jotka äänestivät Keskuskomitean päätöslauselman puolesta. Sellaisia meillä ei ole, toverit. Meillä, meidän riveissämme ei ole henkilöitä, jotka sanoisivat: „Mutta kumpi meillä on — proletariaatin diktatuuri vaiko kompuolueen diktatuuri proletariaatin yli?“. Se on Martovin ja Danin fraasi. Se on eserrien „Dni“ lehden ⁷ fraasi, ja kun teillä, teidän riveissänne, on tuollaisia puolustajia, niin minkä arvoinen on teidän kantanne, toverit oppositiolaiset? Tai esimerkiksi toinen toveri, toveri Martynov, joka on sitä mieltä, että Keskuskomitean pitää olla vaiti, mutta solut päättävät.

Te, Keskuskomitea, saatte muka panna toimeen sen, mitä me, solut, olemme päättäneet. Mutta meillä on 50 tuhatta solua. Jos ne tulevat tekemään päätöksen esimerkiksi Curzonin uhkavaatimuksesta, niin me emme saa kahteen vuoteen aikaan tuota päätöstä. Sehän on silkkaa anarkomenshevismiä. Kun nuo päästään pyörälle menneet ja puoluesuhteessa läpeensä rappeutuneet henkilöt ovat ryhmässänne, niin minkä arvoinen on teidän ryhmänne? (Ääni: „Ovatko he puolueen jäseniä?“.)

Niin, valitettavasti he ovat puolueen jäseniä, mutta minä olen valmis ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin, jotta tällaiset henkilöt lakkaisivat olemasta puolueemme jäseniä. (Suosionosoituksia.) Minä sanoin, että oppositio ilmaisee puolueessa ja puolueen ulkopuolella olevien ei-proletaaristen aineiden mielialoja ja pyrkiä myksiä. Oppositio päästää tietämättään valloilleen pikkuporvarillista vaistovaraisuutta. Opposition ryhmäkuntalainen toiminta valaa vettä puolueemme vihollisten myllyyn, niiden myllyyn, jotka haluavat heikentää proletariaatin diktatuuria ja kukistaa sen. Sanoin tämän eilen, ja tänään vahvistan sen.

Mutta ehkä te haluaisitte kuulla muita, uusia todistajia? Hyvä on, voin tarjota teille tuon nautinnon viittaamalla esimerkiksi teille tunnetun St. Ivanovitshin lausuntoihin. Kuka on St. Ivanovitsh? Hän on menshevikki, entinen, senaikainen puolueen jäsen, kun meillä oli menshevikkien kanssa yksi puolue. Riitaanuttuaan sitten menshevikkien Keskuskomitean kanssa hänestä tuli oikeistomenshevikki. Oikeistomenshevikit muodostavat menshevikki-interventionistien ryhmän, jonka päiväjärjestyksessä olevana tehtävänä on Neuvos-

tovallan kukistaminen, vaikkapa ulkomaisten pistinten avulla. Heidän äänenkannattajanaan on „Zarja“⁸. Tämän äänenkannattajan toimittajana on St. Ivanovitsh. Miten tämä oikeistomenshevikki suhtautuu oppositioon, minkälaisen todistuksen hän sille antaa? Kuulkaa.

„Olemme kiitollisia oppositiolle siitä, että se on kuvannut niin värikkäästi sen kauhistuttavan moraalisen kaatopaikan, jota nimitetään VKP:ksi. Me olemme sille kiitollisia siitä, että se on antanut VKP:lle vakavan moraalisen ja organisatorisen iskun. Me olemme sille kiitollisia siitä, että sen toiminta helpottaa kaikkien niiden työtä, jotka pitävät Neuvostovallan kukistamista sosialististen puolueiden tehtävänä“.

Siinä on teille todistus, oppositioon kuuluvat toverit.

Lopettaessani puheeni haluaisin kuitenkin lausua oppositioon kuuluville tovereille toivomuksen, ettei tuo St. Ivanovitshin suudelma tarttuisi heihin liian lujasti. (Kauankestäviä suosionosoituksia.)